

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра загальноправових та політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зовнішня політика зарубіжних країн

Освітня програма: _____ Політологія _____

Спеціальність: _____ 052 Політологія _____

Галузь знань: _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____

Ступінь вищої освіти: _____ магістерський _____

Затверджено на засіданні кафедри
загальноправових та політичних наук

Протокол №12 від 10 липня 2020 р.

м.Запоріжжя, 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Зовнішня політика зарубіжних країн</i>
Рівень вищої освіти	<i>другий (магістерський) рівень</i>
Викладач	<i>Бостан Сергій Костянтинівич, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри загальноправових та політичних наук</i>
Контактна інформація викладача	<i>+380(61)7698626 kafedra_zpn@zntu.edu.ua, kafedrazpn@gmail.com</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>Згідно розкладу</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин для денного відділення – 90; кредитів – 3, розподіл годин (лекції – 14, семінарські – 14, самостійна робота – 60, інше - 2), вид контролю – залік</i>
	<i>Кількість годин для денного відділення – 90; кредитів – 3, розподіл годин (лекції – 4, семінарські – 2, самостійна робота – 84), вид контролю – залік</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<i>Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення дисципліни «Зовнішня політика зарубіжних країн» базується на знаннях, одержаних при вивченні гуманітарних і соціально-економічних дисциплін.</i> <i>Постреквізити навчальної дисципліни. Здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Зовнішня політика зарубіжних країн» є обов'язковими для таких складових подальшого навчання: Зовнішня політика України», «Сучасна зарубіжна політологія», переддипломна практик, кваліфікаційна дипломна робота.</i>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:</i> <u><i>загальні компетентності:</i></u> <i>• здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань.</i> <i>• здатність працювати в міжнародному контексті.</i> <i>• здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</i> <u><i>фахові компетентності:</i></u> <i>• розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту функціонування та взаємодії.</i> <i>• здатність використовувати широкий спектр політологічних теорій, концептів і методів для інтерпретації та змістовного аналізу політики</i> <i>• спроможність фахово виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці.</i> <i>• спроможність фахово застосовувати політологічні методи та підходи у наукових дослідженнях на національному та міжнародному ринку праці.</i> <i>• здатність розробляти, організовувати, здійснювати та презентувати наукові проекти та дослідження у професійному середовищі із застосуванням різних форм фахової наукової комунікації.</i> <u><i>результати навчання:</i></u> <i>• визначати, формулювати та пропонувати шляхи вирішення професійних теоретичних і практичних проблем.</i> <i>• розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</i> <i>• розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічний, історичний та соціокультурний контекст функціонування та взаємодії.</i>	
4. Мета вивчення навчальної дисципліни	
<i>Метою викладання навчальної дисципліни «Зовнішня політика зарубіжних країн» є формування</i>	

знань та вмінь, необхідних для розуміння системи міжнародних відносин; ознайомлення магістрантів з основними історичними етапами української міжнародної політики; вивчення теорії міжнародних відносин та відповідного понятійного апарату; аналіз сучасного стану міжнародної політики незалежної України, проблем забезпечення її національних інтересів у сучасних міжнародних відносинах.

5. Завдання вивчення дисципліни

Завданням її є вивчення особливостей зовнішньої політики в сучасному багатоаспектному світі, зовнішньополітичної діяльності України по забезпеченню її національних інтересів у міжнародних відносинах.

6. Зміст навчальної дисципліни

Модуль I. Дослідження зовнішньої політики країн та сучасні тенденції у світовій політиці

Змістовний модуль 1. Зовнішня політика США та країн Західної Європи

Тема 1. Зовнішня політика США: здобутки й проблеми єдиної наддержави

Принципи та основні риси зовнішньої політики США. Етапи еволюції зовнішньої політики Вашингтона. Базові документи — Декларація про незалежність, Конституція США, доктрина Монро, Статут ООН. Основні цілі та мотиви. Інструменти глобального впливу США. Структура державних органів, що займаються розробкою зовнішньополітичного курсу та його реалізацією. Роль президента, конгресу, держдепартаменту, оборонного відомства, розвідки та контррозвідки. Взаємозалежність і взаємопов'язаність принципів ізоляціонізму (неоізоляціонізму) та інтервенціонізму (інтернаціоналізму) в зовнішній політиці США. Роль силових структур. Фактор ракетно-ядерних озброєнь. Модифікація доктрин, форм і методів — від доктрини Трумена до «гуманітарної інтервенції» та антитерористичних операцій. Нові риси зовнішньої політики США після терористичних нападів у Нью-Йорку 11 вересня 2001 р. Характер відносин США з ЄС (єдність і суперечливість тенденцій «атлантизму» й «європеїзму»). Провідна роль США у «великій сімці». Відносини США з КНР, Росією, Японією, з країнами Африки, Латинської Америки, Азійсько-Тихоокеанського регіону. Протидія Вашингтона новим викликам і загрозам на міжнародній арені. Позиція США щодо найгостріших проблем сучасності — необхідності подолання прірви між багатими й бідними країнами, захисту природного довкілля, відвернення загрози локальних воєн і регіональних конфліктів, викоренення міжнародного тероризму, наркобізнесу, незаконної торгівлі зброєю та нелегальної міграції. Вплив війни США в Іраку (2003–2004 рр.) на зовнішню політику Білого дому. Становлення та еволюція відносин США з Україною. Здобутки, проблеми й перспективи партнерства Вашингтона і Києва. Вплив внутрішньополітичної ситуації в Україні на українсько-американські відносини. Роль самітів, публічної дипломатії. Новітні тенденції в курсі США щодо України.

Тема 2. Особливості сучасної зовнішньої політики країн Західної Європи та проблеми безпеки на континенті

Роль Європи в розвитку світової цивілізації. Європа географічна, історична, культурна та політична. Філософські, соціально-економічні, етнопсихологічні та культурні чинники формування європейської тотожності. Загальноєвропейські та національні цінності та орієнтири. Регіоналізація європейського простору в минулому та в сучасних умовах. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в Європі.

Теоретичні та світоглядні основи «спільного європейського дому». Проблеми вступу країн Центрально-Східної Європи у НАТО та ЄС. Роль Європи в сучасній світовій політиці. Європейсько-американські та європейсько-японські політичні та економічні зв'язки. Політика Європи щодо країн «третього світу».

Міжнародно-правові основи колективної та загальноєвропейської безпеки та співробітництва. Особлива роль окремих міжнародних організацій (ОБСЄ, Рада Європи, НАТО) у вирішенні актуальних проблем європейської безпеки та співробітництва.

Проблеми ліквідації ядерної зброї та скорочення загальних озброєнь. Паризька хартія для нової Європи (1990 р.). Нова роль НАТО у європейській політиці. Розширення НАТО на схід та позиція Росії й України. Регіональні конфлікти у Європі та шляхи їх вирішення. Війна в колишній Югославії, Косовська криза, конфлікти в Північній Ірландії та в Придністров'ї як віддзеркалення міжнародних протиріч. Націоналізм та сепаратизм у країнах Європи. Проблеми «м'якої безпеки» в сучасній європейській політиці та роль міжнародного співробітництва у її вирішенні (боротьба з міжнародним тероризмом і наркотиками,

нелегальною міграцією та торгівлею жінками, контрабандою та порушенням авторських прав тощо). Нові форми сучасної європейської політики. Сучасні тенденції та макроекономічні показники господарського розвитку країн та регіонів Європи. Нерівномірність економічного розвитку країн Європи та її вплив на політичні процеси. Європейський Союз як двигун економічного зростання у Європі і як центр сили світового економічного притягання. Проблеми вдосконалення економічного розвитку ЄС. Трансформація економічних систем країн Центрально-Східної Європи. Особливості переговорного процесу щодо вступу країн Центрально-Східної Європи у ЄС. Роль міжнародних та загальноєвропейських валютно-фінансових організацій у стабілізації та управлінні економічними процесами.

Міжнародно-правова база захисту прав людини, національних та релігійних меншин. Роль Ради Європи та ОБСЄ у захисті прав людини. Механізми контролю за виконанням прав людини. Географія національних та релігійних меншин Європи. Особливості законодавства європейських країн щодо задоволення прав національних та релігійних меншин. Особливості кризових явищ щодо захисту прав людини, національних та релігійних меншин. Права мігрантів у країнах Європи та 9 ЄС. Права жінок, молоді та інших соціальних груп населення. Міжнародні організації та угоди з питань науки, освіти, культури та охорони навколишнього середовища. Освітні та науково-технічні програми розвитку ЄС, Ради Європи та ОБСЄ. Роль місцевих громад та неурядових організацій в організації культурної співпраці. Актуальні проблеми охорони навколишнього середовища. Конфліктні ситуації щодо забруднення навколишнього середовища. Співпраця європейських країн щодо гарантування екологічної безпеки. Проблеми ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

Зовнішня політика ФРН. Особливості трансформації національних інтересів

Німеччини у другій половині ХХ ст. Проблема возз'єднання як головна парадигма зовнішньої політики. Німеччина як стрижень європейської безпеки та інтеграції. Позиція ФРН у міжнародних та загальноєвропейських організаціях. Роль Німеччини у вирішенні «балканської кризи». Вплив внутрішнього становища на зовнішню політику країни. Відносини ФРН з іншими членами ЄС, США та Японією. Східноєвропейська політика країни. Місце України в зовнішній політиці Німеччини.

Зовнішня політика Франції. Загальні особливості національних інтересів сучасної Франції. Місце Франції у світовій та європейській політиці. Особлива роль країни в НАТО та ЄС. Взаємовплив внутрішньої та зовнішньої політики країни. Франко-німецькі відносини як стрижень європейської безпеки і співробітництва. Відносини з іншими країнами ЄС, США та Японією. Східна Європа в зовнішній політиці Франції. Особливості інтересів Франції у країнах «третього світу». Політика франкофонії. Відносини Україна – Франція.

Зовнішня політика Великобританії та Ірландії. Загальна характеристика

національних інтересів Великобританії та Ірландії. Великобританія як країна світової потуги. Проблема Північної Ірландії у британсько-ірландських відносинах. Місце та роль Великобританії у НАТО, ЄС та інших міжнародних організаціях. Роль Ірландії в ЄС та інших міжнародних організаціях. Сучасний стан економіки та політики країн та їх вплив на зовнішньополітичний курс. Відносини Великобританії та Ірландії з окремими країнами світу. Особлива роль США в зовнішній політиці обох держав.

Сучасні проблеми британської співдружності. Відносини країни з державами Центрально-Східної Європи. Місце України в зовнішній політиці Великобританії та Ірландії.

Зовнішня політика Італії. Загальні особливості національних інтересів сучасної Італії. Місце Італії у світовій, європейській та субрегіональній політиці. Роль Італії у вирішенні конфліктів у країнах колишньої Югославії. Взаємовплив внутрішньої та зовнішньої політики країни. Відносини з іншими країнами ЄС та США. Центрально-Східна Європа в зовнішній політиці Італії. Особливості інтересів країни в Середземноморському басейні. Відносини Україна – Італія.

Порівняння зовнішньої політики країн Бенілюксу та альпійських держав (Австрії, Швейцарії та Ліхтенштейну). Особливості сучасних національних інтересів країн. Місце та роль держав у світових, європейських та субрегіональних організаціях. Вплив історичних традицій та сучасну зовнішню політику. Роль країн у вирішенні міжнародних конфліктів. Особливе місце Швейцарії у міжнародних відносинах. Сучасний стан економіки та політики країн та їх вплив на зовнішньополітичний курс.

Відносини з країнами ЄС та іншими державами-сусідами. Відносини з країнами

Тема 3. Зовнішня політика країн Південної Європи (Іспанії, Португалії, Греції, Туреччини та мікродержав регіону)

Особливості сучасних національних інтересів країн регіону. Місце та роль держав у світових, європейських та субрегіональних організаціях. Кіпрська проблема та грецько-турецьке протистояння. Взаємовплив внутрішньої та зовнішньої політики країн.

Відносини з країнами-членами ЄС, США та державами Середземноморського басейну. Відносини з країнами Центрально-Східної Європи. Україна в зовнішній політиці держав регіону.

Тема 4. Зовнішня політика країн Північної Європи

Трансформація національних інтересів держав регіону за останні 20 років. Місце та роль держав у світових, європейських та субрегіональних організаціях. Особливості політики «активного нейтралітету» та посередництва. НАТО та ЄС у зовнішній політиці країн регіону. «Північний вимір» як явище сучасної політики. Взаємовплив внутрішнього становища та зовнішньої політики. Відносини з окремими державами Європи та США. Україна в зовнішній політиці держав регіону.

Основні напрями зовнішньої політики Данії. Загальний огляд розвитку зовнішньої політики Данії у XX столітті. Основні напрямки зовнішніх відносин Данії на сучасному етапі. Данія та інші країни Північної Європи. Розвиток відносин з європейськими країнами. Участь Данії в основних міжнародних інституціях. Данія і НАТО. ЄС та його вплив на соціально-економічну та міжнародну політику Данії.

Данія та її участь в ООН та спеціалізованих організаціях. Особливості відносин Данії та країн «третього світу». Данія та країни Азії. Взаємовідносини країн Латинської Америки та Королівства Данія. Африканські держави в зовнішній політиці Данії.

Зовнішня політика Норвегії у XX столітті. Основні засади формування зовнішньої політики Норвегії. Взаємовідносини Норвегії з країнами-сусідами (Данією, Швецією, Фінляндією). Місце США та західноєвропейських країн в зовнішній політиці Норвегії. Особливості участі Норвегії в міжнародних інституціях. Вступ Норвегії до НАТО та його вплив на формування зовнішньої політики й політики безпеки. Норвегія та ЄС – проблеми та перспективи співробітництва. Участь Норвегії в діяльності ООН та її спеціалізованих установ. Основні напрямки зовнішньої політики Норвегії щодо країн «третього світу». Розвиток взаємовідносин Норвегії та провідних країн Азії.

Норвегія та країни Латинської Америки. Особливості зовнішньої політики Норвегії щодо африканських країн.

Специфіка сучасної Швецької політики. Особливості зовнішньої політики Швеції у XX столітті. Розвиток зовнішньої політики Швеції на сучасному етапі. Швецька програма співробітництва з країнами Центральної та Східної Європи. Взаємовідносини Швеції із США та західноєвропейськими країнами. Міжнародні організації та участь Швеції в них. Швеція та ООН – спільність зовнішньої політики та основні напрямки діяльності Швеції в цій організації. ЄС та Швеція – від вступу до наших днів.

Особливості відносин Швеції та НАТО. Зовнішня політика Швеції та місце країн «третього світу» у ній. Програма співробітництва Швеції з провідними країнами Азії та Африки. Особливості відносин країн Латинської Америки та Швеції.

Специфічні риси зовнішньої політики Фінляндії. Вплив проголошеної автономії 1917 р. на політичний процес у країні. Місце Фінляндії в системі нових міжнародних відносин в останні роки XX століття. Фінляндія та країни європейського континенту – розвиток співробітництва. Особливості взаємовідносин Фінляндії та провідних міжнародних організацій. Перспективи розвитку Фінляндії в межах Європейського Союзу. Участь Фінляндії в діяльності ООН та її спеціалізованих установ. Особливості взаємовідносин Фінляндії з іншими міжнародними інституціями (зокрема з НАТО).

Зовнішня політика Фінляндії щодо країн «третього світу». Фінляндія та провідні країни Азії – особливості взаємовідносин. Зовнішня політика Фінляндії щодо країн африканського континенту. Латинська Америка та її місце в зовнішній політиці Фінляндії. Україна та країни Північної Європи. Українсько-данські відносини після встановлення незалежності України. Україно-норвезькі стосунки на сучасному етапі. Швеція та Україна – особливості співпраці.

Змістовний модуль 2. Зовнішня політика країн Центрально-Східної Європи та близького зарубіжжя

Тема 5. Держави Центрально-Східної Європи у світовій політиці

Географічне, політичне та культурно-історичне означення регіону Центрально-Східної Європи. Спільні та відмінні проблеми розвитку країн регіону. Особливості трансформації політичних та економічних систем країн регіону. Основні зовнішньополітичні орієнтири держав Центрально-Східної Європи. Місце та роль Польщі у світовій та європейській політиці. Основні пріоритети національних інтересів Польщі. Сучасне внутрішнє становище та його вплив на зовнішню політику країни. Особливості вступу Польщі в НАТО та проблеми національної безпеки. Еволюція відносин Польща-ЄС. Роль Польщі у європейських та субрегіональних організаціях. Німеччина як головна константа зовнішньої політики. Відносини із США, Францією, Італією та ін. високорозвиненими країнами. Східноєвропейський напрямок політики. Сучасний стан та проблеми розвитку українсько-польських відносин.

Зовнішня політика Чехії, Словаччини та Угорщини. Місце та роль держав у світовій та європейській політиці. Особливості національного інтересу країн. Внутрішнє Туреччина, Італія становище та його вплив на зовнішню політику. ЄС та НАТО в зовнішній політиці держав. Національні меншини як актуальна проблема зовнішньої політики. Німеччина як провідний партнер країн регіону. Відносини із США, Францією, Італією, Австрією та іншими країнами Європи. Роль Вишеградської групи та СЕРТА у взаємних відносинах. Політика держав щодо країн колишнього СРСР. Україна в зовнішній політиці країн регіону.

Зовнішня політика Румунії та Болгарії. Роль Румунії та Болгарії в міжнародній та європейській політиці. Вплив внутрішнього становища на зовнішню політику. Роль країн у загальноєвропейських та субрегіональних організаціях. Відносини держав регіону з НАТО та ЄС. Національні меншини як чинник міжнародної політики. Особливості відносин з державами-сусідами (Молдова, Угорщина, Греція, та ін.). Східноєвропейський вектор політики. Місце України в зовнішній політиці держав регіону.

Зовнішня політика держав колишньої Югославії та Албанії. Розпад СФРЮ та його вплив на світову та європейську політику. Особливості врегулювання військових конфліктів у колишній Югославії. Косовська криза та її наслідки для міжнародної політики. Особливості вирішення албанської проблеми. Формування зовнішньої політики держав регіону. ЄС та НАТО в зовнішній політиці держав колишньої Югославії та Албанії. Відносини із США, Росією та державами-сусідами. Проблеми національних та релігійних меншин у політиці держав регіону. Відносини з Україною.

Тема 6. Зовнішня політика країн близького зарубіжжя

Становлення зовнішньої політики Білорусі та Молдови. Вплив внутрішнього становища на зовнішню політику країн. Придністровська проблема у політиці Молдови. Місце та роль Білорусі в міжнародних та європейських організаціях.

Особливості відносин Білорусь – Росія. Відносини Білорусі з іншими державами-сусідами. Відносини ЄС – Білорусь. Місце та роль Молдови у міжнародних та європейських організаціях. Особливості відносин Молдови з Росією, Румунією та Україною.

Зовнішня політика держав Балтії. Становлення зовнішньої політики Литви, Латвії та Естонії. Незалежність міжвоєнного періоду та її вплив на сучасну зовнішню політику. Внутрішнє соціально-економічне та політичне становище й зовнішня політика. НАТО та ЄС як зовнішньополітичні пріоритети держав регіону. Значення субрегіонального співробітництва. Відносини держав Балтії з Росією, США та іншими державами. Україна в зовнішній політиці держав Балтії.

Зовнішня політика Грузії. Проголошення суверенітету. Новий зовнішньополітичний курс Грузії. Вступ до НАТО і конфліктність із Росією. Грузинсько-абхазькі та осетинські непорозуміння. Проамериканська орієнтація зовнішньої політики Грузії на сучасному етапі. Відносини Грузії з Україною. Зовнішньополітичні проблеми Грузії.

Тема 7. Україна в системі міжнародних зовнішньополітичних зв'язків

Участь України у європейському та світовому політичному процесі. Внутрішня і зовнішня політична стратегія України. Основні вектори зовнішньої держави. Геополітична стратегія України. Європейська інтеграція – як ключовий пріоритет зовнішньої політики

України. Проблеми вступу до СОТ та роль у цьому процесі дипломатії. Участь України в ОБСЄ та інших європейських інституціях безпеки, дилема вступу в НАТО. План дій та щорічні цільові плани України щодо набуття членства в НАТО. Сучасна специфіка взаємовідносин України із США, Росією, Польщею, Румунією, Молдовою, Чехією, Угорщиною та Білоруссю. Політика «замороження конфліктів». Сучасна російсько-українська війна на Донбасі та її причини. Румуно-українські територіальні суперечки. Участь України в розв'язанні придністровського конфлікту. Миротворча та гуманітарна діяльність України. Діяльність України в рамках регіональних та міжнародних організацій. Участь України в основних програмах ООН. Економічна експансія держави як на традиційних, так і нових ринках для українських товарів та послуг на Близькому Сході, у Латинській Америці, Азії та Африці. Проблеми та перспективи співпраці України з країнами близького зарубіжжя і найближчими сусідами (СНД, ГУАМ, Вишеградської четвірки, країнами Чорноморського регіону та ін.). Українсько-російські політико-економічні стосунки сьогодення. Співпраця України із ФРН, Францією, Італією та іншими державами Європи, Китаєм, Індією та країнами й регіонами світу загалом.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин для денного відділення	Кількість годин для заочного відділення
1	Зовнішня політика США: здобутки й проблеми єдиної наддержави	л / пр / срс	2 / 2 / 8	0 / 0 / 12
2	Особливості сучасної зовнішньої політики країн Західної Європи та проблеми безпеки на континенті	л / пр / срс	2 / 2 / 8	0,5 / 0 / 12
3	Зовнішня політика країн Південної Європи (Іспанії, Португалії, Греції, Туреччини та мікродержав регіону)	л / пр / срс	2 / 2 / 8	0,5 / 0 / 12
4	Зовнішня політика країн Північної Європи	л / пр / срс	2 / 2 / 9	0 / 0 / 12
Модульний контроль				
5	Держави Центрально-Східної Європи у світовій політиці	л / пр / срс	2 / 2 / 9	0,5 / 0 / 12
6	Зовнішня політика країн близького зарубіжжя	л / пр / срс	2 / 2 / 9	5 / 0 / 12
7	Україна в системі міжнародних зовнішньополітичних зв'язків	л / пр / срс	2 / 2 / 9	0,5 / 0 / 12

Модульний контроль

Підсумковий контроль

залік

8. Самостійна робота

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує в кожному змістовному модулі перелік тем (на основі опрацювання інформаційних джерел веде пошук відповідей на актуальні питання, вирішує практичні питання, складає тести, вирішує задачу або ситуаційну вправу, виконує інші завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, лекцій, практичних занять). Головною метою самостійної роботи є формування самостійності суб'єкта, що вчиться, формування його вмінь, знань і навичок.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Зовнішня політика зарубіжних країн» виокремлено такі види самостійного навчання студента:

- 1) відпрацювання тем лекцій та практичних занять, виконання практичних робіт;
- 2) підготовка доповідей, презентація результатів власних досліджень та проекту;
- 3) підготовка до модульного контролю та заліку;
- 4) робота з інформаційними джерелами та ін.

Кожен із зазначених видів потребує від студентів наполегливої самостійної праці. Насамперед, потрібно, щоб кожен студент у процесі навчання дотримувався гігієни розумової праці. Викладач дисципліни на початку вивчення дисципліни проводить настановне заняття, особливо зі студентами, які оформили індивідуальний графік навчання.

Здійснюється самостійна робота безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом.

Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування студентами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки студент повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати певні елементи наукових проблем, аналізувати та систематизувати отримані дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати й відстоювати власну точку зору. Йдеться, передусім, про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Рекомендованим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Такий підхід сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Студенти мають змогу отримати завдання та завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

	Кількість годин для денного відділення	Кількість годин для заочного відділення
Тема 1. Зовнішня політика США: здобутки й проблеми єдиної наддержави	2	-
Тема 2. Особливості сучасної зовнішньої політики країн Західної Європи та проблеми безпеки на континенті	2	0,5
Тема 3. Зовнішня політика країн Південної Європи (Іспанії, Португалії, Греції, Туреччини та мікродержав регіону)	2	0,5
Тема 4. Зовнішня політика країн Північної Європи	2	-
Тема 5. Держави Центрально-Східної Європи у світовій політиці	2	0,5
Тема 6. Зовнішня політика країн близького зарубіжжя	2	-
Тема 7. Україна в системі міжнародних зовнішньополітичних зв'язків	2	0,5

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/kafedra-zagalnopravovyh-ta-politychnyh-nauk/>;
- листування за допомогою електронної пошти kafedra_zpn@zp.edu.ua (у форматі 24/7);
- відеозустріч, аудіоспілкування або чат консультації (за графіком консультацій викладача).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Зведена таблиця набору балів за семестр	
Бали за навчальний семестр	Розподіл балів за змістовними модулями

Вид заняття	1 зміст. модуль (максимум балів)	2 зміст. модуль (максимум балів)
Поточний контроль	60	60
Модульний контроль (МК)	40	40
Всього по змістовним модулям 1 та 2	100	100
Всього за вивчення дисципліни	100 (3M1 + 3M2 / 2)	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
85-89	добре	
75-84		
70-74		
60-69	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1. Політика курсу

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента). Відвідування занять є обов'язковим компонентом в системі вивчення курсу, набуття загальних та фахових компетентностей (відвідування лекцій та практичних занять). Самостійну роботу студент виконує у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/>). За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання.

Політика дедлайнів. Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел у проектних завданнях.

Політика дотримання прав та обов'язків студентів. Права і обов'язки студентів відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків,

передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».